

Στόχοι ευρωπαϊκής πολιτικής

Του Κώστα Σημίτη

Οι συζητήσεις που πραγματοποιούνται μεταξύ της νέας κυβέρνησης και των εταίρων μας έχουν δημιουργήσει στην Ελλάδα την εντύπωση ότι εμείς είμαστε η πρώτη χώρα που εκφράζει αμφιβολίες για το ευρωπαϊκό εγχείρημα και προβάλλει ένα νέο τρόπο αντιμετώπισης των κοινών προβλημάτων. Συζητήσεις και διαμάχες για την αναδιοργάνωση των ευρωπαϊκών θεσμών έχουν όμως υπάρξει εδώ και χρόνια. Τις προκάλεσαν η οικονομική κρίση, οι υπάρχουσες ανισότητες μεταξύ των κρατών αλλά και οι διαφορετικές προσεγγίσεις ως προς τον τρόπο λειτουργίας της Ένωσης.

Η αιτία της κρίσης βρίσκεται στο ότι η Ευρωζώνη είναι μια πλήρης νομισματική ένωση, αλλά μια ατελής οικονομική και δημοσιονομική ένωση χωρών-μελών με διαφορετικά διαρθρωτικά χαρακτηριστικά, των ώριμων οικονομιών του Ευρωπαϊκού Βορρά και των λιγότερο ώριμων οικονομιών του Ευρωπαϊκού Νότου. Η τρέχουσα κρίση είναι κατά ένα μικρό μόνο ποσοστό κρίση δημοσίου χρέους, και αυτό αφορά κυρίως την Ελλάδα και την Πορτογαλία. Η ξέφρενη οικοδομική δραστηριότητα και η τεχνητή άνοδος των τιμών στην Ισπανία, η άρνηση της Γερμανίας να αυξήσει την εσωτερική της ζήτηση ώστε να διευκολύνει τις εισαγωγές από τις χώρες του Νότου, η πτώση της ανταγωνιστικότητας των χωρών της περιφέρειας έδειξαν ότι αιτίες ήταν μεταξύ άλλων τα προβλήματα του τραπεζικού συστήματος αρκετών χωρών-μελών καθώς και η έλλειψη εποπτείας των οικονομιών από τις δημοσιονομικές και νομισματικές αρχές της Ευρωζώνης. Κοινή διαπίστωση είναι ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει ακόμη διαμορφώσει μια συνολική πολιτική οικονομικής διακυβέρνησης, ένα νέο τρόπο αντιμετώπισης των ανισοτήτων μεταξύ του αναπτυγμένου κεντρικού πυρήνα και της λιγότερο ανεπτυγμένης περιφέρειας της. Δεν υπάρχουν διαδικασίες για την συστηματική προώθηση οικονομικής ανάπτυξης, που θα κατανέμουν κατά το δυνατόν ισόρροπα τις ωφέλειές της σε όλα τα μέλη. Όπως ανέφερε ο γάλλος οικονομολόγος Thomas Piketty μια οικονομία, μια αγορά, ένα νόμισμα και μια συνεχώς στενότερη συνεργασία δεν